

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Wijziging Bibliotheekwet

Traject naar invoering van
een zorgplicht voor
gemeenten

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Inhoud

1. Coalitieakkoord en
bibliotheekenbrief 2022
2. Bibliotheken-spuk
3. Decentralisatieuitkering
4. Wijziging bibliotheekwet
(invoering zorgplicht)

Coalitieakkoord en bibliotheekbrief 2022

- Coalitieakkoord kabinet-Rutte IV: toekomstgerichte bibliotheekvoorziening in elke gemeente
- Uitwerking in 'bibliotheekbrief': iedere inwoner van Nederland binnen een redelijke afstand toegang tot een volwaardige openbare bibliotheekvoorziening.
- Structurele investeringen oplopend naar 60 miljoen euro per jaar.
- Korte termijn: gerichte versterking van het bibliothekennetwerk via specifieke uitkeringen (spuk-regeling) aan gemeenten.
- Langere termijn: invoering van een zorgplicht voor gemeenten via een wijziging van de bibliotheekwet (Wsob)

Bibliotheken-spuk

- Doelen spuk: netwerk verstevigen en gemeenten en bibliotheken voorbereiden op zorgplicht.
- Bijna 66 mln euro beschikbaar gesteld verdeeld over drie aanvraagfondes voor specifieke uitkeringen.
- Resultaten: 46 nieuwe vestigingen opgericht, 100 beperkte voorzieningen doorontwikkeld naar een vestiging, 196 vestigingen met verruiming openingsuren.

Bibliotheken-spuk in Friesland

- Nieuwe vestiging: **Leeuwarden**
- Van beperkte voorziening naar vestiging: **Dantumadiel, Heerenveen, Noardeast-Fryslân, Waadhoeke.**
- Verruiming openingsuren: **De Fryske Marren (2x), Heerenveen, Leeuwarden, Opsterland, Súdwest-Fryslân (2x).**

Decentralisatie-uitkering

- Ter overbrugging van de periode tussen de spuk en de invoering van de zorgplicht ontvangen gemeenten in 2025 en 2026 een decentralisatie-uitkering.
- Doel is dat gemeenten de investeringen op basis van de Spuk kunnen bestendigen en zich kunnen voorbereiden op de zorgplicht.
- Aanvulling van bijna 60 miljoen euro per jaar op de bestaande gemeentelijke middelen (circa 500 miljoen per jaar voor heel Nederland).
- 2,95 euro per inwoner.
- Minimaal bedrag is 100.000 euro per gemeente.

Wijziging bibliotheekwet (1)

- Work in progress – wijzigingen voorbehouden, nog een weg te gaan.
- Inhoud zorgplicht:
 - ✓ tenminste 1 fysieke bibliotheekvestiging per gemeente
 - ✓ professioneel bemand en wekelijks een minimaal aantal uren (15) open
 - ✓ aanwezigheid van een fysieke collectie
 - ✓ Ook: eens per vier jaar een meerjarenbeleidsplan, toezicht door provincies, uitwerking in lagere regelgeving
- Financiën: budget van bijna 60 miljoen euro per jaar beschikbaar; 2,90 euro per inwoner met een minimum van 100.000 euro per gemeente.
- VNG ontwikkelt in samenspraak met VOB een handreiking voor gemeenten (normenkader)

Wijziging bibliotheekwet (2)

Indicatieve planning

- Nu: verwerken reacties internetconsultatie
- april 2025: wetswijzigingsvoorstel via Ministerraad naar Raad van State
- zomer 2025: verwerken reactie Raad van State
- september 2025: wetswijzigingsvoorstel naar Tweede Kamer

Inhoud meerjarenplan

- Wijze waarop gemeente invulling geeft aan zorgplicht, onderbouwing van keuzes in bibliotheekbeleid in het licht van de lokale context
- Lokale context: i) omvang, dichtheid, samenstelling bevolking; ii) lokale maatschappelijke opgaven; iii) positie bibliotheek ten opzichte van andere sociaal-culturele voorzieningen en het onderwijs.